

Besluit

Besluit strekkende tot een positief oordeel van een aanvraag toets nieuwe opleiding van de wo-bachelor Oudheidwetenschappen van de Universiteit van Amsterdam

Gegevens

datum	Instelling	: Universiteit van Amsterdam
28 april 2017	Opleiding	: wo-bachelor Oudheidwetenschappen (internationale naam: Ancient Studies)
onderwerp		
Besluit	Variant	: voltijd
Toets nieuwe opleiding	Afstudeerrichtingen	:
wo-bachelor	Locatie	: Amsterdam
Oudheidwetenschappen	Studieomvang (EC)	: 180
Universiteit van Amsterdam	Datum macrodoelmatigheidsbesluit	: 27 juli 2016
(005148)	Datum aanvraag	: 24 oktober 2016
uw kenmerk		
2016cu1721	Datum locatiebezoek	: 14 en 15 februari 2017
ons kenmerk	Datum paneladvies	: 15 maart 2017
NVAO/20171070/ND	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 26 juni 2013
bijlage		
2		

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het paneladvies deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding positief heeft bevonden.

Advies panel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

De wo-bacheloropleiding Oudheidwetenschappen zal worden verzorgd door het *Amsterdam Centre for Ancient Studies and Archaeology* ACASA, een samenwerkingsverband van de Universiteit van Amsterdam (UvA) en de Vrije Universiteit (VU). De bestaande opleiding Oudheidkunde aan de VU zal samen met de nieuwe opleiding Oudheidwetenschappen van de UvA als *joint programme* worden aangeboden. De VU wil daartoe de opleidingsnaam Oudheidkunde vervangen door Oudheidwetenschappen. Studenten schrijven zich in aan de UvA of de VU, maar volgen hetzelfde programma dat stafleden van beide universiteiten gezamenlijk zullen verzorgen.

Pagina 2 van 7 *Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties*

De opleiding is interdisciplinair van opzet, met inbreng uit Oude Geschiedenis, Archeologie, Erfgoedstudies, GLTC (Griekse en Latijnse Taal en Cultuur) en de talen en culturen van het Nabije Oosten, en kent een sterke verwevenheid van onderwijs en onderzoek.

Interdisciplinaire onderzoeksvaardigheden en het omgaan met primaire en secundaire bronnen zijn belangrijke eindkwalificaties. De aandacht voor systematische feedback zou in de eindkwalificaties explicieter geformuleerd moeten worden. De opleiding heeft de eindtermen vertaald in inhoudelijke en academische leerlijnen, die in het informatiedossier voorbeeldmatig zijn uitgewerkt.

Het panel waardeert de dubbelslag: de opleiding laat niet alleen de Mediterrane wereld en het Nabije Oosten samenkomen, maar kiest ook voor receptie en het transculturele perspectief als centraal denkkader voor historische interpretatie. Deze interdisciplinaire insteek van de opleiding is een sterk punt dat niet alleen goed aansluit bij de behoeften en wensen van het werkveld, maar ook bij de internationale standaard zoals die zich in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten heeft ontwikkeld. Het panel adviseert alumni en werkgevers actief bij de verdere ontwikkeling van de opleiding te betrekken. Het panel concludeert dat de beoogde eindkwalificaties van de opleiding wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie zijn geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen. Standaard 1 voldoet.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Oudheidwetenschappen is een voltijdse driejarige opleiding (180 EC). De propedeuse biedt een brede interdisciplinaire basis. De postpropedeuse bestaat uit een major (84 EC), minor/keuzeruimte (24 EC) en scriptie (12 EC). In de major volgen de studenten zowel verdere interdisciplinaire modules (54 EC) als vakken in hun disciplinaire specialisatie (30 EC). Voor de specialisatie heeft de opleiding een aantal voor de hand liggende tracks ontwikkeld (tekstuele specialisaties in Grieks, Latijn of Akkadisch, erfgoed en materiële cultuur, en een oudhistorische specialisatie), maar in de toekomst zullen ook andere opties mogelijk zijn, bijvoorbeeld in overleg met de opleiding Kunstgeschiedenis, wat overeenkomt met het advies van het panel. In de minor/keuzeruimte kunnen studenten een stage lopen of een studieperiode in het buitenland doorbrengen. Het panel adviseert de mogelijkheden van een buitenlandverblijf nadrukkelijker onder de aandacht van de studenten te brengen en ook buiten het eigen netwerk van de docenten actief te zoeken naar stageplaatsen.

Als afsluiting van de bacheloropleiding schrijven de studenten een scriptie. Zij worden hierop voorbereid doordat in de loop van de opleiding academische vaardigheden en de rol van schrijven heel centraal staan. Mede daarom hecht het panel veel belang aan het schrijven van essays vanaf het eerste jaar (zie verder standaard 3). Het schrijfonderwijs is geïntegreerd in de inhoudelijke vakken en de vooruitgang wordt bewaakt aan de hand van het portfolio van elke student. Het rooster van de opleiding zal de UvA-brede indeling 8-8-4 volgen. Bij de inhoudelijke verdeling van de programmaonderdelen is met deze roosterindeling nadrukkelijk rekening gehouden, zodat de mogelijkheid van concentratie op één thema in de periode van vier weken goed benut wordt.

De voertaal van de opleiding zal Nederlands zijn, maar vanaf 2017 zal een aantal modules in het Engels worden aangeboden. Bij een positieve evaluatie hiervan wil men vanaf 2020 één volledig Engelstalig track van 180 EC aanbieden. De staf en het management benadrukken overigens dat de Nederlandse taal in het onderwijs als belangrijke waarde behouden blijft, nu en in de toekomst.

Pagina 3 van 7 Voldoende taalvaardigheid om teksten in het Frans en Duits te lezen is geen ingangseis, maar is vooral in de latere fase van de opleiding wel van belang. Docenten werken hier geleidelijk naartoe. Het panel benadrukt het ruime maatschappelijke belang om het Nederlands aan te houden als wetenschapstaal en vindt het belangrijk dat studenten van de taaleisen Duits en Frans op de hoogte zijn voordat zij aan hun opleiding beginnen.

Tijdens het bezoek heeft het panel besproken of het realistisch is de disciplinaire en interdisciplinaire aspecten in één module te behandelen, of er voldoende aandacht is voor het Nabije Oosten en of het mogelijk is in de eerste module Cultuurgeschiedenis meer dan 4000 jaar met voldoende diepgang te behandelen. Op alle vragen kreeg het panel antwoorden waaruit bleek dat het voorliggende programma goed doordacht is, gebaseerd op intensieve discussies met alle docenten. Eventuele knelpunten bleken nooit te zijn genegeerd maar altijd bediscussieerd – en in alle gevallen was het panel overtuigd van de gebalanceerde uitkomst. De staf is zich bewust van de inhoudelijke complexiteit van het programma, maar heeft er vertrouwen in dat ze voor de verschillende dilemma's passende oplossingen heeft gevonden, mede gebaseerd op ervaringen in andere programma's en de samenwerking binnen ACASA zoals ontwikkeld over de afgelopen jaren. Het panel vindt de gegeven antwoorden overtuigend. Aan de hand van een gedegen monitoring vanaf de start van het programma kunnen zo nodig bijstellingen ingevoerd worden.

Het onderwijs zal worden verzorgd door stafleden uit relevante opleidingen van de Faculteiten Geesteswetenschappen van de UvA en de VU. Het panel beoordeelt de kwaliteit van het in te zetten personeel als indrukwekkend. Vanuit hun specialisaties hebben de docenten veel te bieden. Hun onderzoek is van hoge kwaliteit en dat dringt goed door in het onderwijs. Door de combinatie van de twee staven van UvA en VU kan de opleiding gebruikmaken van een uitgebreide capaciteit. De docenten zijn intensief betrokken geweest in het ontwikkelingstraject, waardoor het draagvlak groot is. Gastdocenten kunnen een aanvullende rol spelen. Het onderwijs zal naast de colleges grotendeels plaatsvinden in werkgroepen van maximaal 25 studenten. Voorlichting en studiebegeleiding zullen een cruciale rol spelen om de relatief grote individuele keuzevrijheid in goede banen te leiden. Elke student heeft een tutor. De studievoortgang wordt gemonitord aan de hand van een individueel portfolio.

Het panel concludeert dat de doordachte inrichting van het programma, de hoge kwaliteit van het personeel en de intensieve studentenbegeleiding het voor de instromende studenten mogelijk zullen maken de beoogde eindkwalificaties te realiseren. Standaard 2 voldoet.

Standaard 3 Toetsing

Het panel heeft kunnen vaststellen dat de toetsen voldoen aan de kwaliteitscriteria en dat kwaliteitscriteria zijn ingebouwd om dit blijvend te garanderen. Een brede mix aan toetsvormen wordt ingezet in de loop van de opleiding. Het panel adviseert wel om ook in het eerste bachelorjaar al gebruik te maken van essays als toetsvorm. Voor de academische vorming van studenten is het essentieel dat zij essays schrijven in een vroeg stadium, zo is de stellige mening van het panel. De examencommissie bestaat uit leden van UvA en VU. Deze leden zijn ingebed in een facultaire examencommissie van UvA respectievelijk VU, die elk met een eigen onderwijs- en examenregeling (OER) werken. De examencommissie heeft er naar het oordeel van het panel terecht voor gekozen te werken met één bestaande OER, van de VU, in plaats van twee afzonderlijke documenten met elkaar in overeenstemming te brengen.

Pagina 4 van 7 Dat zou slechts tot compromissen en ingewikkeldheden geleid hebben. De OER is naar het oordeel van het panel een helder document. Het panel stelt vast dat de opleiding over een adequaat systeem van toetsing beschikt. Standaard 3 voldoet.

Standaard 4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

De in het informatiedossier gepresenteerde begroting gaat ervan uit dat na een aanlooperperiode van drie jaar vanaf 2020 een jaarlijkse instroom van zestig studenten wordt gerealiseerd voor de drie opleidingen Archeologie en prehistorie, Griekse en Latijnse Taal en Cultuur, en Oudheidwetenschappen samen, verdeeld over UvA en VU. De instelling heeft zowel schriftelijk als mondeling de garantie gegeven dat ingeschreven studenten het programma volledig kunnen doorlopen en dat ze hiervoor toereikende financiële voorzieningen beschikbaar stelt. Standaard 4 voldoet.

Algemene conclusie

Het panel komt tot een positief eindoordeel ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding wo-bachelor Oudheidwetenschappen van de Universiteit van Amsterdam en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Tot slot wenst het panel zijn waardering uit te spreken voor het kwaliteitsvol programma en de gedegen voorbereiding ervan. In de gesprekken tijdens het locatiebezoek is telkens opnieuw gebleken dat deze interdisciplinaire en innovatieve opleiding het zichtbaar resultaat is van de nauwe samenwerking tussen twee vakgroepen.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, in verbinding met artikel 5a.11, achtste lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit d.d. 20 april 2017 naar voren te brengen. Bij e-mail van 24 april 2017 heeft drs. R. Eggers, namens het college van bestuur, ingestemd met het voornemen tot besluit.

De NVAO besluit de aanvraag Toets nieuwe opleiding wo-bachelor Oudheidwetenschappen (180 EC; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam als positief te beoordelen.

Graad : Bachelor of Arts.
Advies Croho-onderdeel : Taal en cultuur.
Visitatiegroep : nader te bepalen¹.

Van kracht tot en met 27 april 2023

Den Haag, 28 april 2017

De NVAO
Voor deze:

Paul Zevenbergen
Bestuurder

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹ De opleiding dient ten minste twee jaar voor de vervaldatum gebruik te maken van de zogenoemde aprilronde om zelf zorg te dragen voor een indeling in een visitatiegroep. Daarna neemt de NVAO het besluit over de indeling in een visitatiegroep.

Standaard		Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	voldoet
3 Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	voldoet
4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	voldoet
Algemene conclusie		positief

Pagina 7 van 7 **Bijlage 2: Samenstelling panel**

- Prof. dr. Miguel John Versluys (*voorzitter*), Hoogleraar Klassieke & Mediterrane Archeologie, Universiteit Leiden;
- Prof. dr. Danny Praet, Hoogleraar Antieke Wijsbegeerte en Geschiedenis van het Christendom, Universiteit Gent, België;
- Dr. Ted Kaizer, Reader in Roman Culture and History, Department of Classics and Ancient History, Durham University, UK;
- Ferdi Verhulst BA (*student-lid*), deeltijd masterstudent Bestuurskunde, Vrije Universiteit Amsterdam.

Het panel is bijgestaan door Michèle Wera MA, beleidsmedewerker NVAO en procescoördinator, en dr. Marianne van der Weiden, secretaris.